

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 29. TRAVNJA 2016. - BROJ 102

IZDVAJAMO:

PREDSTAVLJAMO:
Somborski edukativni centar – 4-5

GLAZBA:
Šinobusi – 18-19

STUDENTI:
Proljetne
»muke« – 6

MODA:
Dragoljub
Kujundžić – 20-21

FOTO MJESECA

Mladi na manifestaciji »Srijemci Srijemu«

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ivana Rudić, Ivan Kovač,
Tomislav Perušić, Nevena Balažević,
Donna Diana Prčić,
Antonija Dević

Lektura:

Zlatko Romić

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Dević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz redovitu potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine

Ana Ivković

Prijateljstvo

Citati o prijateljstvu okružuju nas na sve strane tako da bismo mogli zaključiti kako je u našem društvu prijateljstvo visoko cijenjeno. Doista, ljudi koji sebe smatraju sretnima, sigurno će jedan od razloga za to navesti upravo iskreno prijateljstvo. Pamtimo stara dječja prijateljstva koja su ostala samo uspomena i danas možda ni ne znamo kako žive naši nekadašnji prijatelji. Dok je u djetinjstvu sklapanje prijateljstva bila usputna stvar, odrastanjem je prijateljstvo sve više značilo ulaganje. Davanje svojeg vremena, otvaranje svoje intime i dopuštanja prijatelju da bude osoba kakva jest, bez potrebe pretvaranja. Ukoliko je to bilo uzajamno, prijateljstva su postajala čvršća. No, ukoliko je netko naišao na osobu koja nije uzvraćala istom mjerom, mogla su nastati razočaranja. Ona su vjerojatno bolnija u adolescentskoj dobi, kada prijatelji postaju važniji i od obitelji i kada vršnjaci očekuju potpunu potporu jedni od drugih.

Možda je glavni uzrok prekidanja prijateljstava u vremenu koje nismo posvećivali jedni drugima. Tako se događa da s prijateljima s kojima se rijetko viđamo, teme za razgovor počinju jenjavati. Možda osjećamo da naši susreti postaju usiljeni. I kada svatko od nas živi okružen svojim brigama i životnim situacijama, one utječu na nas, a mi počinjemo osjećati da nas osobe koje ih nisu s nama proživjele, ne mogu potpuno razumjeti. Iako privrženost i dobar razgovor ostaju kao znak prijateljstva i ugodnog osjećaja u druženju, osjećamo da je teško premostiti toliko vremena bez komunikacije u kratkom trenutku druženja.

Iako su poznata dugogodišnja prijateljstva koja su opstala unatoč udaljenosti ili nedostatku vremena za zajedničko provođenje, još je više onih prijateljstava koja su se ugasila bez pravog razloga, postupno i nesvjesno. Iako svi imamo mnoštvo obveza i teško je održavati kvalitetne kontakte s velikim krugom ljudi, važno je biti svjestan da se prijateljjevanje razlikuje od druženja. Imati prijatelje ne znači isto što i imati koga pozvati na rođendan ili znati što se događa u nečijem životu. Čak ne znači ni provoditi mnogo vremena zajedno. Ulagati u prijateljstvo znači doista željeti upoznavati osobu, čak i kada je poznajemo odavno. Znak da smo izgradili takav odnos, bit će da na pitanje »Kako si?« doista odgovaramo iskreno jer znamo da je prijatelj to spreman čuti. I ako možda pomislimo da nismo dosad cijenili svoja prijateljstva ili da su neka od njih bila površna, nije kasno. Uvijek možemo pokušati učiniti prvi korak, dati sebe i pokazati da smo ovdje za drugoga. Možda se prisjetimo nekih starih prijateljstava koja su ostala zaboravljena i pokušamo ih obnoviti, a možda se potrudimo učvrstiti naše odnose i od naših ukućana, susjeda ili poznanika stvoriti iskrene prijatelje. Ništa nas ne smije iznenaditi, jer tako krećemo na put upoznavanja velike tajne: ljudske osobe.

Ako vam nešto smeta – aktivirajte se!

*Do danas je kroz »Školu dobre volje« prošlo oko 200 djece i preko 100 volontera *
Držimo i treninge za vršnjačke edukatore kao i treninge za pisanje projekata*

Oni su počeli skromno 2010. godine s ciljem da poboljšaju sredinu u kojoj žive zato što su vidjeli da to niko drugi neće uraditi. I gledaj dokle su stigli. Riječ je o Somborskom edukativnom centru (SEC) nevladinoj organizaciji koji se nalazi na adresi Staparski put 16. A tko zna više o SEC-u nego njegov izvršni direktor i osnivač **Srđan Vlaškalić**.

KUŽIŠ?! Recite nam nešto o počecima SEC-a...

Još na fakultetu mi se svidjelo vođenje nevladinih organizacija što je dovelo do toga da još kao student osnujem Studentsku uniju. Tu sam počeo skupljati znanje i iskustvo koje će mi u budućnosti biti potrebno za vođenje SEC-a. Godine 2006. sam završio fakultet. Posle odsluženog vojnog roka pokušao sam pronaći posao kao učitelj, što je nemoguće kako onda tako i danas zbog prevelikog broja školovanih učitelja, a premalo slobodnih mjesta. Možda je to i dobra stvar, možda nije. U ovom slučaju jeste zato što sam zbog toga, uz pomoć kolege sa fakulteta, preuzeo stvari u svoje ruke. Počeli smo se

baviti volonterskim radom i poslije nekog vremena osnovali smo SEC, prvenstveno za pomoć djeci koja su imala poteškoća pri učenju. Od Grada Sombora smo tražili prostorije koje su nam bile potrebne za rad, a dobili smo ih uz opće prihvaćanje, prvenstveno zbog dobre namjere, ali i stečenog iskustva i dobro koncipiranog plana. Samo prostorije nisu dovoljne za rad i zato smo počeli tražiti privatne djelatnike,

koji bi nam mogli financijski pomoći. Tu smo također naišli na vrlo dobar odaziv sugrađana. Počeli smo prikupljati sredstva i pisanjem projekata i nastavili smo raditi u prostorijama na adresi Staparski put 16, gdje se do danas bavimo poboljšavanjem položaja djece, mladih i marginaliziranih grupa.

KUŽIŠ?! Prvi vaš projekt bila je »Škola dobre volje«...

Da. Preko 50 mladih volontera sa Pedagoškog fakulteta prijavilo se s ciljem da pomogne djeci koja imaju poteškoća u učenju. Naime studenti bi dolazili u SEC na obuku poslije koje bi tijekom ljeta i zime držali satove djeci. Roditeljima i mladim volonterima se ovaj projekt dopao, malo manje djeci zato što su morali učiti preko raspusta, ali kada su bolje svladali gradivo i njima se svidio ovaj koncept, što je verovatno razlog zbog kog projekt traje i danas. Ovaj projekt je kao neki »operacijski sistem« SEC-a, a sve druge aktivnosti programi koji, zajedno sa njime, grade jedan veliki računar zvan SEC. Godinama koje su slijedile, projekt se nastavio, iako ne uz broj volontera kao prve godine. Do danas je kroz »Školu dobre volje« prošlo oko 200 djece i preko 100 volontera koji sada imaju dragocjeno iskustvo.

Prostorije SEC-a

KUŽIŠ?!: Osim ovoga, koje još projekte i aktivnosti organizirate?

Među mnogobrojnim aktivnostima držimo i treninge za vršnjačke edukatore. Vršnjački edukatori su osobe koje svojim vršnjacima, na njima razumljiv način pričaju o nekoj od mnogobrojnih tema. Tu spadaju teme: tolerancija, nasilje, alkoholizam, droga itd. Odaziv mladih je na ovu, kao i na sve aktivnosti bio dobar. Zašto i ne bi bio kad mladi iz svih aktivnosti SEC-a imaju koristi, ako ne materijalne, onda u najmanju ruku duhovne. Posebno bih izdvojio mogućnost putovanja mladih volontera u susjedna mesta i inozemstvo, za koje mislim da je krucijalno u privlačenju mladih i njihovoj motivaciji za volonterski rad.

U SEC- u smo držali i treninge za trenere, za one koji žele sa svim uzrastima pričati o problemima današnjeg društva, i načinima za rešavanje tih problema. Odaziv je i ovdje veoma dobar.

KUŽIŠ?!: SEC je resurs centar projekta »Mladi su zakon« kojega financira Ministarstvo omladine i sporta. Kažite nam više o tome...

Jedna od mnoštva stvari na koje smo ponosni je taj podatak. Ovaj projekt je 2015. godine obuhvaćao pet okruga a ove će obuhvaćati tri. Mladi su na ovaj projekt reagirali s oduševljenjem, a najbolje je to što se mogu prijaviti i neke neformalne grupe, što znači da se baš svi mladi sa pet drugara i dobrom voljom i idejom, a koji mladi nemaju tako nešto, mogu prijaviti i promijeniti nešto što im smeta u svojoj okolini. Potrebno je i da znate napisati projekt a to možete naučiti na jednom treningu koji drže treneri SEC-a. Tako da ako ste mladi nemate pravo žaliti se, nego ako vam nešto smeta aktivirajte se!

KUŽIŠ?!: Preko Europskog volonterskog servisa u Somboru imamo volontere iz Italije...

To su **Monia De Marcellis** i **Marco Dolcinelli**, EVS volonteri iz Italije koji za vreme svog boravka u SEC-u organiziraju razne radionice, a u najnovijoj će sa svima koji su zainteresovani podijeliti svoje znanje talijanskog jezika. Njih dvoje će ostati u SEC-u do rujna ove godine i voljeli bismo kada bi vas što više došlo na upoznavanje s njima i na njihove radionice.

KUŽIŠ?!: Na koje radionice pozivate naše čitatelje?

Iz velikog programa aktivnosti u SEC-u izdvojio bih samo one koje će održati tijekom ljeta, zato što bi nabranje svih bilo previše. Naravno održat će se neizbježna »Škola dobre volje« koja će još jednom pomoći učenicima. Za sve zainteresovane održat će se i trening za edukatore na temu tolerancije i to u tri grada: Somboru, Apatinu i Vrbasu, tako da što manje ljudi ima izgovor da bude netolerantno. Za sve prosvjetne radnike, i ljude koji imaju bilo kakve veze sa prosvjetom će biti trening o ljudskim pravima i njihovoj vezi s obrazovanjem. Održat će se i kreativne likovne radionice i dramska sekcija. Tu je i Somborsko ljeto za mlade koje organizira Ured za mlade Sombor uz SEC-ovu saradnjom gdje će se održati interesantna i jedinstvena »Muzika na točkovima«. Možda sam izostavio neke ali svi zainteresirani naše aktivnosti i najave mogu pogledati na našoj internetskoj stranici – www.sec.org.rs. Ona sigurno zna više od mene.

Stefan Klecin

PROJEKT »UPOZNAJ DOMOVINU«

Mitrovčani u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Petu godinu za redom učenici iz Srijemske Mitrovice koji slušaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture sudjelovali su u projektu »Upoznaj Domovinu«. Ovoga puta su u okviru projekta tri dana boravili u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Bila im je to prilika upoznati znamenitosti i prirodne ljepote ovog dijela Hrvatske. Osim u Splitu, bili su i u drugim poznatim mjestima te županije – Trogiru i Sinju. U Splitu su, uz brojne znamenitosti, vidjeli i jednu sportsku – stadion Poljud na kojem igra NK »Hajduk«.

Voditelji su bili: **Jasna Vojnić**, **Katarina Petrović** i **Dario Španović**. Projekt »Upoznaj Domovinu« realiziran je zahvaljujući pomoći Hrvatskog nacionalnog vijeća, HKC-a »Srijem – Hrvatski dom« iz Srijemske Mitrovice a posebice župana Splitsko-dalmatinske županije **Zlatka Ževrnje** i pročelnika Odjela za društvene djelatnosti **Tomislava Đonlića**.

K. U.

Proljetne studentske »muke«

Činjenica je da studiranje, kao i uglavnom sve u životu, ima svoje negativne i pozitivne strane. Studiranje ponekada dozvoljava da imaš one neke »lijenje dane«, dane kada ti se ne radi ništa, pa onda ni ne radiš ništa. Ali s druge strane, postoje dani kada ne znaš što ćeš sa sobom i svojim dragocjenim vremenom koje prebrzo prolazi, posebno noć pred ispit. Studenti uglavnom žive lijepe živote, osim u vrijeme kolokvija i ispita, a puno zavisi i od trenutnog godišnjeg doba.

Kada dođe proljeće, »muke« studenata su podignute na najviši nivo. To je kao ona scena u filmovima kad stojiš na raskrižju i ne znaš na koju stranu ići – lijevu ili desnu. Lijevo su ovog puta uobičajene obveze svakog studenta, predavanja i raznorazni zadaci koji se još mogu uskladiti s desnom stranom. Ali tu su i kolokviji i ispiti koji se uglavnom dešavaju u proljeće zbog travanjskog roka. I onda pogledamo desno i vidimo Sunce, lijepo vrijeme, zelenu travu, studente i mlade ljude, kolege, cvijeće, život. I tako student često skrene desno jer »kad će ako neće sada?«.

Zeleni Studenjak

U Novom Sadu se zaista vidi ogromna promjena kada proljeće stigne u Studentski grad. Tu su osmjesi studenata, bolje raspoloženje i vesele boje. Čitaona je i dalje puna, ali ne u uobičajenom broju, jer se nekolicina odluči učiti vani, iako to često ne bude efikasno jer se teško skoncentrirati na knjigu na otvorenom. A tu su i kolege da vas pozovu na piće. Na fakultet se redovno ide, ali je želja za izlaskom iz istog sve veća. Klupe u studentskom gradu

su zauzete najčešće zaljubljenim parovima ili grupicama studenata koji su na pauzi. Po koji student sedi na travi s kolegama i hvata Sunčeve zrake.

Studenjak je posebna priča. To je mjesto pokraj dva doma, menze i svih studentskih službi. Mjesto koje nikada nije prazno kada je lijepo vrijeme. Mjesto koje se budi s proljećem. Već prvog dana lijepog vremena »masa« se okupila kod te čuvene stare fontane, okružene klupicama. Neki od jutra samo sjede i pričaju. Nekima se i omakne pa ostanu do kasno navečer.

Mnogi dođu nakon predavanja ili obroka, a stanari doma se često spuste samo da vide »koga ima«.

Večernji tulum

Studenjak navečer postaje prava atrakcija. Bude tu i pića i glazbe. U jednom dijelu na deki sjedi grupa studenata koji piju pivo i uz gitaru pjevaju poznate rock pjesme. Samo na nekoliko metara udaljenosti sjedi grupa studenata koji veselo pjevaju »Dajte vina hoću lom...« I tako svatko vodi svoju politiku, pjeva ono što mu se pjeva, pije ono što mu se pije i uglavnom nitko s tim problema nema, jer se incidenti stvarno jako rijetko događaju. Poneki hrabri

momci priđu djevojkama i slatko im se udvaraju, dok s druge strane na klupici sjedi grupa muškaraca koji uglavnom samo gledaju i komentiraju ne čineći ništa do kraja večeri. Uglavnom, svi imaju isti cilj: da »izbleje«, popiju koju i odu kući, sami, s društvom, ili možda partnerom.

Kej i grad

U proljeće se ne budi samo Studenjak, nego isto tako i novosadski kej, kao i mnoga druga mjesta koja su tijekom hladnijih dana zapostavljena.

Okupljanja kod fontane Katoličke porte su takođe probuđena pri samoj pomisli na ljepše vreme. Ta ista fontana je preko dana ukras kraj katedrale oko koje trčkaraju djeca, dok se noću pretvara u jedno od omiljenih mjesta za okupljanje omladine. Tu se folk glazba nikada neće čuti. Malo dalje od fontane je poznata ulica Laze Telečkog, stvorena za izlaske i provod.

Naravno, proljeće za studente ne znači samo tulumaranje, već i za zdravije aktivnosti: šetnju gradom, trčanje i vježbanje na keju ili prosto odlazak na kavu ili limunadu u neki kafić na otvorenom. Kada bismo se šalili, rekli bismo: »Nama studentima uopće nije lako!« Trebamo li ostati u sobi i posvetiti se seminarskom ili pak otići »na samo jedno«? Vremenom sve to dođe na svoje, smiri se želja za lutanjem i na lijepo vrijeme se ne obraća tolika pažnja. Ali prvi val proljeća je najzanimljiviji, jer su svi željni novih vibracija, toplog zraka i osmjeha prijatelja. Sve su to dobre i lijepe strane studiranja u proljeće, ali šalu na stranu, jer ispiti se neće sami položiti.

Kristina Ivković Ivandekić

ŽELJA ZA PUTOVANJEM

A kad krećemo?

»Bila je to čežnja za putovanjem, ništa drugo; ali ona se pojavila kao napad, pojačano od strasti, i čak do čulne obmane«, zapisao je **Thomas Mann** u svojem romanu »Smrt u Veneciji«. Vjerojatno je u nekima od vas već prva rečenica izazvala dobro poznato lupanje srca i iznenadnu toplinu. Ne, niste dobili toplotni udar usred kakve pustinje ili tropske prašume. To je samo dobra stara želja za putovanjem, za promjenom mjesta prebivališta bar na kratko illi još bolje, na dulje vrijeme. Razlozi za ovakve iznenadne manifestacije mogu biti razni: netko bi želio pobjeći, netko ima žarku želju nešto određeno vidjeti, a mnogi pak ne osjećaju točan zov mjesta na koje bi trebali ići, nego nekakvu neodoljivu želju za kretanjem. I niste jedini! Istraživanja koje je proveo »National Geographic« objavljuju da postoji gen koji je zaslužan za to volimo li putovati ili ne, tzv. gen litalice. Povezan je s nivoom dopamina u mozgu, koji je zadužen za osjećaj zadovoljstva. Pogadate, među populacijom koja voli putovati, upravo putovanje šalje mozgu signale zadovoljstva.

Kofer nasred sobe

Drage litalice ili, ako vam je draži nešto uglađeniji naziv ljubitelja putovanja, znam da vama ne trebaju znanstvena objašnjenja vaših osmijeha kada rezervirate kartu, bilo avionsku ili autobusku, to ionako nije presudno u vašoj odluci da krenete i ne možete dočekati. Opisujem za vas i umjesto vas jednu složenu umjetničku sliku ili fotografiju: otvoren kofer nasred sobe, slatka dvoumljenja o potrebnoj količini stvari za putovanje i povremeno »pogledanje« na sat. Sigurno se ne želite spriječiti prerano, te nestrpljivo čekati polazak. Kotrljanje kotačića kofera po betonu, pijesku, travi, blatu ili žuljanje teškog ranca, glasovi poznatih i stranih jezika koji se mišaju u čekaonicama kolodvora, trajekta, zračne luke i odjekivanje glasa spikera koji najavljuje dolaske i odlaske, putovnice, prvo zveckanje novčića nepoznate vrijednosti u džepovima i pokušaj utvrđivanja »koliko ovih metalnih za šalicu kave«. Naravno, ima među vama i bolje pripremlje-

nih: znate kakve cijene možete očekivati, odnos domaće i strane valute i mislite da vas ništa ne može iznenaditi, no morate priznati, i pomalo nesnalaženja ima svoje čari. Iznenadačenja svakako čekaju i najspremnije!

Neočekivani dar

Koliko god željeli stići na određenu destinaciju, onih nekoliko sati ili cijeli dan koji vas dijeli od sljedećeg prijevoza mogu biti pravi neočekivani dar. Vaša prtljaga

plog kamenog zida u ljetnu večer, pazite, mogao bi vas odvesti tko zna gdje, u onaj poznati ili još nepoznati grad, možda ste ga vidjeli ili čuli za njega ...

Dodir s nepoznatim

Promjena mjesta, napuštanje onog što nam je poznato i svakodnevice može biti vrlo ljekovito. Nije nužno promijeniti klimu, kontinent, pa ni prijeći granicu da bismo doživjeli nešto što ćemo pamtit. Dojmovi koje stječemo u dodiru s nepo-

Foto: www.traemcneely.com

je s vama ili sigurno smještena pod ključem, a vi imate iznenadnu priliku vidjeti mjesto kome ste niste ni nadali. Sigurno ste već u dobrom društvu ili možda sami, što također daje priliku drukčijeg upoznavanja mjesta na kome ste se našli. Prati vas umor, glad, nestrpljenje, radoznalost, izgužvana odjeća – sve skupa odlični preduvjeti za jedinstveni doživljaj. U tom stranom gradu, selu, planini, obali – vi još ne znate da će se upravo taj osjećaj i ta slika nenadano pojaviti jednog običnog dana pred ekranom računala ili skriptom ispred vas. Zapitat ćete se otkud odjednom ta nespojiva sličnost trenutka, a slike će se smjenjivati iznenađujućim nizom asocijacija... Hodat ćete ulicom u svom gradu kojim ne idete često i ugledati prozor ili drvo »kao tamo, kad smo bili...« Jedan dodir to-

znatim se bilježe neovisno o našoj volji i pored svega što svjesno doživljavamo i nazivamo dobrim iskustvom. U našoj memoriji ostaju nebrojene slike, zvukovi i mirisi koje ćemo kasnije nalaziti na neobičnim mjestima.

Krećući se u prostoru, upoznavajući se s mjestima i ljudima, shvaćamo da nisu onakvi kakvima su predstavljeni na internet stranicama koje smo pretraživali prije polaska ili onakvima kakvim smo ih zamišljali, i to je dobro i daje nam priliku za stvaranje vlastitog, mnogo intenzivnijeg iskustva.

I ne zaboravite: u susretu s drugačijim i novim ljudima, na nepoznatom mjestu, susretat ćete i upoznavati i sebe.

Klara Dulić

Slodobno i kreativno razmišljanje

»Umjesto da se druže jedni s drugima, oni gledaju u svoje telefone!« Koliko puta ste čuli tu rečenicu? Jeste li ikad promislili o njoj? Razmišljajući o tome, došla sam do dva zaključka. Prvi ide u prilog moderne tehnologije. Da, činjenica je da mnogo vremena provodim služeći se pametnim telefonom i računalom, ali to je iz razloga jer mi olakšava svakodnevne obveze i zadatke. U svakom momentu imam pristup gotovo svakoj informaciji, te vrijeme koja sam uštedjela mogu iskoristiti za druge stvari. Drugi zaključak do kojeg sam došla ne ide u prilog modernim tehnologijama. Koristeći se mrežnim pretraživačima svaki

uspijevali? Kako su se snalazili bez interneta i mobitela? S velikom dozom sigurnosti smatramo sebe sretnima što živimo u vremenu masovnog širenja i upotrebe tehnologije? Za vrijeme svojih srednjoškolskih dana maštala sam o situaciji u kojoj bi svaka učenica i svaki student na satovima bilješke pisali u svoja računala, a ne u bilježnice.

A u Silicijskoj dolini...

Moje mišljenje ne dijele neki od uposlenika i uposlenica velikih kompanija kao što su Google, Apple i Yahoo. U Silicijskoj dolini, u Kaliforniji, koja važi za područje s

ma, humano stvarati i djelovati pazeći na društvene, etičke i ekološke odgovornosti.

O kakvom se tipu pedagogije zapravo radi? Prva waldorfska škola otvorena je 1919. u Stuttgartu. Nastavni plan i program razvio je **Rudolf Steiner**, austrijski filozof i pisac. Ova pedagogija posve se razlikuje od klasične. Znanje se ne provjerava pismenim i usmenim ispitivanjem i ne vrednuje brojčanim ocjenjivanjem. Djeca se ocjenjuju pismeno na kraju svake školske godine. U školama koje primjenjuju Waldorf pedagogiju nema ponavljanja razreda. Odgoj i nastava se ne razlažu na teoriju i praksu, dakle nema zasebnih predmeta. Nastava se odvija po epohama, što u konačnici znači da se jedna tema obrađuje dvaput godišnje u trajanju od tri do četiri tjedna. Waldorfsko školstvo je podijeljeno u dvanaest razreda. Ovo školstvo objedinjuje osnovnu i srednju školu. Jedan učitelj ili učiteljica prati djecu tijekom osam godina obrazovanja. Preostale četiri godine pohađa se predmetno obrazovanje. Valja naglasiti da trenutačno u svijetu postoje 994 škole waldorfskog tipa. U Hrvatskoj djeluju dvije waldorfske škole, u Rijeci i Zagrebu, te osam vrtića u Zagrebu, Rijeci i Splitu.

Istraživanja

Jedno istraživanje provedeno od Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj pokazalo je kako obrazovni sustavi koji su uložili znatne financijske resurse u kompjutorsku opremu nisu doživjeli veliko poboljšanje u rezultatima testova iz čitanja, matematike i znanosti. U istraživanju se, također, navodi da učenici koji često koriste računala postižu lošije rezultate od onih koji se njima služe umjereno.

Koja je onda najbolja opcija? Uskratiti djeci tehnološka pomagala u potpunosti ili ih pustiti da idu u korak s vremenom? Po mom sudu, radi se o individualnom izboru svakog roditelja. Kada je omladina u pitanju, pravilo »zlatne sredine« je vjerojatno najbolja opcija. Ja ću se svakako potruditi matematičke zadatke od sada rješavati »pješice«.

Nevena Balažević

put kad se nađemo pred zadatkom ili preprekom, uvelike podcjenjujemo vlastite sposobnosti, sposobnost imaginacije i kreativnosti. Nebrojeno puta sam »uhvatila« sebe kako najjednostavnije matematičke zadatke rješavam uz pomoć kalkulatora. Uvijek mi u glavi zvoni rečenica: »Bolje da ja to provjerim, pa da sam sigurna«.

Danas je gotovo nezamislivo napisati seminarski rad ili referat bez korištenja elektroničkih izvora podataka. Koliko često ste se zapitali kako su to naši roditelji

najvišom koncentracijom važnih visokotehničkih tvrtki u svijetu, nalaze se neke od najpoznatijih svjetskih tvrtki ovog tipa. Prema podacima provedenog istraživanja ispostavilo se da veliki broj uposlenika ovih tvrtki svoju djecu upisuje u škole u kojima nema suvremenih tehnoloških pomagala. O čemu se zapravo radi? »Waldorf School of the Peninsula« za svoj cilj ima potaknuti učenike na slobodno i kreativno razmišljanje, osigurati im sredinu u kojoj će, koristeći se vlastitim kapaciteti-

O FENOMENU »BINDŽOVANJA«

Maratonsko gledanje televizije

Većina studenata u vrijeme ispitnih rokova otkrije neki svoj novi talent, koji odluči razvijati baš u tom kratkom roku od mjesec dana kada ispiti vise za vratom. Raspon talenata današnje omladine je zaista širok, od pisanja stihova, ribanja podova u studentskom domu, sastavljanja životnih planova u one godišnje planere koji vam obećavaju srediti život, do »binge-watchinga« (»bindžovanja«). Ja kao ponosna »bindžerica« mogu reći da su ispitni rokovi idealno vrijeme za prakticiranje ovog fenomena. Svako desetljeće i stoljeće obilježeno je raznim fenomenima, a naše doba definitivno bit će doba »bindžovanja«. Sinonimi za ovaj

Evolucija fenomena

Zašto se ovaj kulturni fenomen javio baš sada? Posljednjih deset godina došlo je do ogromne promjene u tehnologiji. Dostupne su nam stvari koje prije nismo mogli zamisliti. Ukoliko nisi stigao doma točno na vrijeme, epizoda tvoje serije bila je izgubljena zauvijek. Međutim, razvojem interneta došlo je do razvoja medijskih servisa tako danas imamo veliku količinu online medijskih servisa, koji nam osiguravaju 24/7 dostupnost programu koji pratimo. Neki od njih su »Netflix«, »Hulu«, »Amazon Video«, oni nam omogućuju gledanje serija na zahtjev.

isti samo je bio povezan s DVD-setovima serija. Ovome je prethodilo snimanje epizoda na video kazete, kako bi kasnije imali mogućnost da pogledamo sve u jednom dahu. Onog trena kada je »Netflix« u 2013. godini počeo istovremeno objavljivati serije riječ »binge-watching« postala je dio svakodnevnog rječnika. Neki engleski rječnici su »binge-watching« proglasili za riječ godine u 2015.

Možda nekima izgleda nevjerovatno da se ovaj pojam tako brzo proširio i da je to obično gubljenje slobodnog vremena, ali vratit ću se opet na istraživanje koje je sproveo »Netflix«, prema kojem 61 posto njihovih gledatelja prakticira »bindžovanje«.

Foto: www.fusionlife.in

Nezdrave nuspojave

Postoje mnoge indikacije da »bindžovanje« nije najbolji hobi koji čovjek može izabrati. Svjetski rekord u »bindžovanju« je 94 sata. Ovaj rekord je oborio Njujorčanin koji je nakon obaranja ovog rekorda izjavio da misli da to nije baš najzdravije. Na Sveučilištu u Teksasu proveli su istraživanje o »binge-watchingu« i ustanovili da on nije dobar za mentalno zdravlje, da je znak depresije. Za ovakav zaključak istraživanje stvarno nije ni potrebno. Normalno da nije zdravo provesti cijeli dan pred laptopom, gledajući jednu seriju. Od malena nam roditelji organiziraju vrijeme koje ćemo provesti pred TV-om ili računalom. Što se tiče depresije, logično je da će nedruštveni ljudi radije svoj dan provesti igrajući pred ekranom. Nedruštveni ljudi češće padaju u depresiju. Jedan zaključak logično vodi ka drugome.

»Binge-watching« je oblik ovisnosti, nezdrava navika. Ali probajte pogledati samo jednu epizodu »Orange is the New Black«, ukoliko znate da možete pogledati i iduću, i ukoliko znate da nakon što ugastite laptop morate uzeti udžbenik. Ukoliko ste dovoljno karakterni za to, naklon do poda. A za nas manje karakterne, nadajmo se da ćemo završiti sa svim sezonama prije ispitnih rokova.

fenomen su »binge-viewing«, ili »marathon-viewing«, a ukoliko ste »bindžer« nemojte se iznenaditi ukoliko vam netko pripiše i epitet »couch-potato«. Pojam je definiran kao prakticiranje gledanja televizije dugo razdoblje, a obično je u pitanju jedna televizijska serija. »Netflix« (koji živi od binge-gledatelja) u veljači 2014. sproveo je istraživanje, prema kom je 73 posto ljudi definiralo »bindžovanje« kao »gledanje između 2-6 epizoda serije u jednom dahu«. U tom jednom dahu možete prekinuti gledanje samo zbog fizioloških potreba. Micanje s kauča nije preporučljivo.

Ukoliko se vratimo nekoliko desetljeća unazad, u 80-ima ćemo pronaći korijene ovog fenomena. Televizijski maratoni su podrazumijevali prikazivanje nekoliko filmova »u cugu« i stvorili su pogodno tlo za razvijanje binge-watchinga. Televizijski maratoni »rodili« su se 1985. preslikavanjem koncepta koji su tada koristile radio postaje, emitiranjem pjesama jednog izvođača.

Video, DVD, internet...

Termin »binge-watcher« prvi put se javlja u kasnim 90-ima, fenomen je bio

Ivana Rudić

Žene podnose lavovski dio tereta krize

Patrijarhat možemo definirati kao skupinu usađenih navika ponašanja, osjećanja i mišljenja kojima se propisuju rodne uloge u društvu. Ujedno je i oblik simboličkog nasilja koje se reproducira kroz svakodnevne prakse društvenog života na nevidljiv, mekan, ali sveobuhvatan način. Usvajanje patrijarhalnih obrazaca nije stvar svjesnog učenja ili ideološkog nametanja, već se oni doslovno utjelovljuju od samog početka primarne socijalizacije do kraja života. Patrijarhalna dominacija nastoji se predstaviti prirodnim i nepromjenjivom, ukorijenjenom u urođene afinitete i predispozicije koji su jednostavno muški ili ženski. Slijedi da žene po svojoj prirodi preferiraju radnje poput kuhanja, pospremanja, podizanja djece... Iako je muškarcima na raspolaganju uživanje u privilegijama koje im patrijarhat dopušta, ono je moguće samo kroz stalno korigiranje sebe prema zamišljenom idealu muškosti. Muževnost se primarno dokazuje i pokazuje pred muškarcima, naglašavajući odmak i suprotnost odlikama i ponašanjima koja bi se mogla etiketirati ženstvenim. Ključno je razumjeti i muževnost kao identitet i društvenu ulogu uvjetovanu i određenu zajedničkim patrijarhalnim ustrojem rodne odnosa.

Eksploatacija rada

Ukoliko odbacimo naivno tumačenje o muškoj uroti protiv žena s jedne strane, kao i prirodno-biološko objašnjenje rodne nejednakosti s druge, postavlja se pitanje – koju funkciju vrši patrijarhat u modernom društvu? Feminističke rasprave o ženskoj opresiji (pritisku, tlačenju, ugnjetavanju) daju premalo pažnje analizi

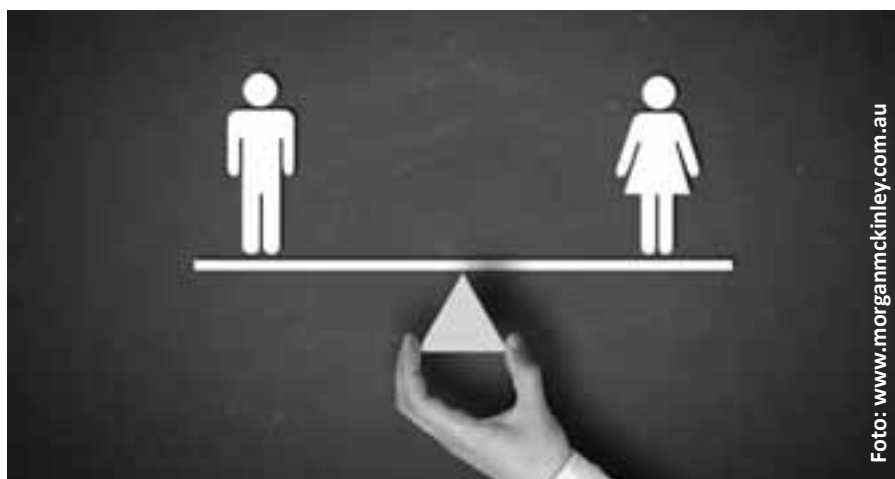
koja bi obuhvatila položaj žene na tržištu rada i u kućnoj sferi. Neplaćeni rad u obiteljsko-kućanskoj sferi ključan je za razumijevanje moderne funkcije patrijarhata. Kapitalistički sustav ne prepoznaje niti vrednuje kućanski rad koji je prema patrijarhalnim normama ženski posao. Eksploatacija rada žena je u interesu kako države tako i kapitala, jer na povoljan način osigurava reprodukciju radne snage. Neplaćeni ženski rad znači manji trošak za državu, kao i veći profit za poduzeća. Žene danas obavljaju uvjerljivo veći dio radnih sati, od kojih dobar dio otpada na neplaćeni

sti i dokidanja različitih vidova javne skrbi obitelj postaje gotovo jedini mehanizam sigurnosti radničke klase. Nerijetko ovakvo opće pogoršanje društvenih uvjeta i porast nesigurnosti produbljuje rodnu nejednakost i potiče žensku opresiju. Pogoršanje materijalne situacije i opći su-novrat dostojanstva, radnika upućuje na obiteljsku sferu kao jedino mjesto u kojem još ima moć. Umjesto trajnog i ukorijenjenog naslijeđa tradicije, patrijarhalne tendencije su zapravo »moderna« reakcija na nesigurnost kaotičnih tržišnih odnosa. Iako se učinci rodne nejednakosti

na daleko brutalniji način odražavaju na pripadnice radničke klase, ženska opresija ne prestaje ni na pozicijama pri vrhu društvene ljestvice. Nominalno uključivanje žena u sfere koje su im prije bile zabranjene poput visokih, pa i najviših političkih i poslovnih pozicija ne samo da malo znači za žene općenito već ima limitirane pozitivne učin-

ke i za mali postotak žena na pozicijama moći. Poticanje zastupljenosti žena i dalje ne dovodi u pitanje uvriježeni patrijarhalni okvir u kojem one djeluju. Svaka borba za žensku emancipaciju mora uzeti u obzir i materijalne uvjete društvene reprodukcije unutar kojih patrijarhat ima funkciju. Rуска revolucionarka **Aleksandra Kolontaj** je još 1909. napisala: »Feministkinje traže jednakost u okviru postojećeg društva; one ni na koji način ne napadaju osnove ovog društva.« Borba za emancipaciju, uključujući različita manjinska prava, ne smije se zarobljavati u uske okvire vlastitih kratkoročnih interesa već mora graditi mostove između različitih vidova borbe protiv nepravde i represije. Ne radi se o sukobu žena i muškaraca, već o nužnoj kritici društvenog sustava koji proizvodi nepravdu uključujući žensku opresiju.

Marko Balažević

rad, dok istovremeno primaju značajno manje nadnice za plaćeni rad u odnosu na muškarce. Aktualna globalna kriza kapitalizma ima tendenciju zaoštavanja postojećih nejednakosti i nepravdi koje su mu inherentne poput rasnih, klasnih, rodnih i dobrih. Upravo žene podnose lavovski dio tereta krize, i to na dva fronta. Osim sustavne potplaćenosti u odnosu na muškarce, suočavaju se i s pogoršanjem uvjeta rada, dok su u isto vrijeme suočene s dodatnim izazovima i zadacima u obiteljskoj sferi uslijed sustavne podfinanciranosti javnih dobara poput zdravstva i školstva.

Obiteljski odnosi

Statistika pokazuje da kriza u većoj mjeri isključuje žene iz svijeta rada u odnosu na muškarce, što se odražava i na obiteljske odnose. Uslijed porasta nezaposleno-

Nezdrave navike

Biti student nije lako, jer da je – student bi bio svatko! Šalu na stranu, biti studentom je koliko dobra, toliko i loša stvar. Nećemo sad o učenju, knjigama, ispitima, već o navikama mladih koje jednostavno nisu zdrave, koliko god u sebi mislili YOLO (samo jednom se živi). Vjerujte na riječ, koža pamti. I ne samo koža u doslovnom smislu, već svaki naš organ. Prema najnovijim istraživanjima, sve više mladih pati od bolova u želudcu i suočava se »bolešću modernog doba« – GERB-om (Gastroezofagealna refluksna bolest). Nije šala, svaki drugi dan čujem od kolega kako se zakazuju za gastroskopiju ili se žale na bolove u trbuhu. I ne krivim ih/nas u potpunosti. Tempo kojim živimo dok smo na fakultetu nije human svaki dan. Ponekad nam se dogodi da u jednom danu provedemo više od 10 sati na fakultetu, a u okolici se nalaze samo lokalne pekare ili trafike. Samo jedemo pekarske proizvode, brzu hranu, gazirana pića i nakon cijelog takvog kaotično-prehrambenog dana odemo van na cugu. Žgaravica i nagon za povraćanje samo su neki od simptoma koji vode ka GERB-u. No, to nije stalni problem! Potrebno je reorganizirati si dan, pripremiti si hranu večer prije, zaspati ranije, piti više vode i u slučaju da volite tulum – smanjiti s alkoholom! Da ne govorimo o onima koji su pušači. Promjena životnog stila i rezultati će ubrzo pokazati da se moralo nešto promijeniti!

Manjak snage

I nije samo želudac »meta«. Još jedan od simptoma studenata koji sve češće čujem je: »Nemam snage!« Od neispavanosti, opet loše prehrane, viška sjedenja, manjka tjelesne aktivnosti i manjka unosa vitamina, kako mislite »nabaviti« energiju? Regulirajte tih nekoliko stvari i da vidite kako ćete od jutra biti poletni! I da, provjerite kod doktora koliko imate željeza u organizmu jer u nedostatku istoga nemate snage ni za što.

Uz želudac i manjak energije, studentima znatno oslabljuje vid! Jeste da su nam rekli da će mrkva pomoći, ali uzalud kad

neke »više sile« poput računala, projektora na fakultetu (ups, sjedimo u zadnjim klupama) utječu na mrštenje – pa dobijemo i bore i jaču dioptriju, wuhu!

I drage studentice, pazite na svoje reproduktivne organe. Sve više mladih cura ima problema s jajnicima i zato zakažite pregled na vrijeme i čuvajte se. Osobito

svom zdravlju. Zdrave životne navike su najbolji način za novi početak.

Naravno da neće biti lako, jer svaka promjena traži određenu žrtvu, ali kad se mora nije ni teško.

Živimo u vremenima gdje nas konstantno zasipaju različitim savjetima i životnim filozofijama u kojima se potencira sadašnji

Foto: www.craigbailey.net

sada u ovom prijelaznom razdoblju hladno-toplog vremena.

Prehrana i kretanje

To su samo neke od »studentskih bolesti« koje sve više mladih zahvaćaju, a kako sve više doktora kaže – ključ je zdrava prehrana! Vjerujem vam da ne stižete sve i da nije uvijek lako ni pripremiti sebi, ni da menza ne pomaže jer ponekad previše masti ubace u obroke, ali trudite se! Uz to, krećite se i manje budite za kompom i mobitelom! Ništa nemojte prestati raditi, ovo su naše/vaše godine, ali opet se držite one dobre stare – manje je više!

I što sad? Nadam se da vas ovi navodi nisu pretjerano uznemirili. Mladost trpi sve, ali ipak ne treba baš ni zapostaviti signale koje vam organizam šalje. Treba oslušivati svoje tijelo i voditi računa o

trenutak i naše mjesto u njemu. Činjenica je kako svaka individua na svoj način doživljava svoj životni trenutak. E pa, dragi moji, ovo je upravo naš/vaš trenutak.

Zato nemojte dopustiti da ga kvari liječnost prema posvećivanju više pažnje samome sebi. Već od danas počnite s prvim promjenama i vidjet ćete kako će se prvi rezultati ubrzo vidjeti. U vašoj svijesti, u vašem tijelu.

Dan je sve duži i bit će još duži, što znači da imate više vremena biti vani, na čistom zraku (naravno ukoliko se to ne kosi s obrazovnim i radnim obvezama). Koristite tu mogućnost i napunite si pluća.

Trbuh punite zdravijom prehranom, a glavu pozitivnim razmišljanjima kako će sve biti dobro.

I hoće. Ali to samo od nas/vas ovisi.

Donna Diana Prčić

Priljavo kazalište u Subotici

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: SLY AND THE FAMILY STONE – »THERE'S A RIOT GOIN' ON« (1971.)

Funkom obojeni vapaj duše

trake. Legenda tvrdi da je jedan od njegovih bliskih prijatelja i političkih istomišljenika, **Miles Davis** dao mali doprinos na ploči sviranjem svoje trube. Na snimcima se »živi« bubnjevi bore za prostor s prethistorijskom ritam-mašinom, bas slobodno gazi sve pred sobom, poput nekontrolirana predatora, a wah-wah gitare haraju i sijeku u širokim zamasima. Efekti teškoga funka dominiraju ovim albumom: izmagličan, jeziv, surov zvuk samo je gdje-kod ispresijecan uplivom jedva naglašenog popa.

Skladbe »Runnin' Away« i »You Caught Me Smilin'« djeluju kao trenovi nježnosti i opuštanja nakon neurotičnog funka. Sly povremeno upućuje na stare hitove, poput pjesme »Time« koja dobiva svoju novu verziju. Uvjerljivo najkomunikativnija pjesma i najveći singl-hit bila je sarkastična »Family Affair«.

Bolno precizna dijagnoza američke realnosti i autorova duhovna dezintegracija rastjerali su dobar dio fanova. Ujedno, označili su početak propasti i Slya, u kandžama sve težih problema, ali, unatoč svemu, ovo je neponovljiv album, briljantni funk obojeni vapaj duše jednoga svjesnoga intelektualca-glazbenika pod nepodnošljivim pritiskom.

Da nema ovog albuma, ne bi postojali ni »Prince«, niti »Funkadelic«.

Robert Tilly

Živahni rock'n'roll i soul, funk i psihodelički zvuci u izvođenju grupe »Sly And The Family Stone« svoj su vrhunac i opći zanos dostigli na legendarnom Woodstock festivalu, 1969. godine, kada su svojim fenomenalnom nastupom digli na noge i natjerali na ples pola milijuna prisutnih duša.

Grupa je isijavala i projektirala optimizam pokreta za rasna i građanska prava iz šezdesetih godina minula stoljeća. Kada je vrijeme hippyja i »flower-powera« minulo, nastupilo je vrijeme pod utjecajem radikalnih crnih aktivista »Crnih pantera« ili Malcolma X-a, a glazba grupe, tekstovi prije svega, postala je ogorčena i u službi desnog crnog radikalizma. Vođa grupe **Sly Stone** našao se na početku procesa bolne duhovne kušnje. U biti, niti prije ovog razočaranja, niti prije ove faze, u doba psihodelična fužijska popa, Sly nije bio neupućenim u mračne strane života crnačke populacije u Americi: pjesma poput »Hot Fun In Summertime« bavila se tematikom rasnih nemira u Los Angelesu.

Ipak, narasle tenzije u društvu i »klanica« u Vijetnamu, uz njegova nestabilna emotivna stanja konačno su ga pogurali da se predstavi publici svojim daljim radom.

Album »There's a Riot Goin' On« njihov je peti studijski uradak. Nastajao je u dugim studijskim terminima uz nebrojena nasnimavanja, čime je »Sly« uspio doslovce izlizati studijske

SUPERMAN

KRALJ TOMISLAV

Ujedinitelj Primorske Panonske Hrvatske

Kralj **Tomislav** je jedan od najvećih hrvatskih povijesnih likova. Potječe iz vladarske kuće Trpimirovića. Bio je knez Primorske Hrvatske oko 910. godine nove ere, a navodno je za kralja proglašen 925. godine i vladao je najmanje do 928.

Tomislav je vrlo popularan kao prvi hrvatski kralj i kao ujedinitelj Primorske s Panonskom Hrvatskom. U mnogim gradovima Hrvatske postoje trgovi i ulice s njegovim imenom, kao i spomenici, od kojih je najznačajniji onaj u Zagrebu i Livnu.

O Tomislavu se zna manje nego o nekim drugim hrvatskim vladarima prije i poslije njega. Titula kralja mu je osporavana, nije poznato kada ju je i je li je uopće stekao. Prvi se put kao kralj (rex) spominje 925. godine u pismu pape Ivana X. S obzirom da nema pouzdanih podataka, smatra se da je krunidba obavljena na Duvanjskom polju. Zaključak je da Tomislava Papa smatra kraljem, a da ga Bizant ne priznaje.

Najčešće se navodi kako je na vlast došao 914. godine ili ranije. Poznato je da je ratovao protiv

Mađara i Bugara. Vladao je u doba prodiranja Mađara prema zapadnoj i južnoj Europi. Nakon osvajanja Panonske Hrvatske, Mađari su napali i Primorsku Hrvatsku, ali ih je Tomislav odbio.

Bizantski car **Konstantin VII. Porfirogenet** ostavio je pisani dokument u kojem, među ostalim, stoji: »Hrvatska je mogla dići 60.000 konjanika i 100.000 pješaka. Imala je 80 velikih brodova (sagena), na svakome do 40 mornara-ratnika, i 100 manjih brodova (kondura), na svakome 10-20 mornara-ratnika ... Krštena Hrvatska ima ove naseljene gradove: Nin, Biograd, Velicin, Skradin, Hlijevno, Stup, Knin, Kori, Klobuk. Veliku takvu moć i množinu naroda imaše Hrvatska od arhonta **Krasimera**. Pošto ovaj umre, a sin njegov **Miroslav** vladaše 4 godine, od ruke bana Pribine pogibe, i u zemlji nasta raskol i razdor veliki, umanji se broj i konjaništva i pješadije i sagena i kondura, što imahu Hrvati. Danas imade sagena 30, male i velike kondure i konjaništvo i pješadiju. Ni sagene ni kondure Hrvata ne polaze u rat ni protiv koga, osim ako ih netko napadne, nego s tim brodovima hrvatski trgovci plove od luke do luke po neretvanskom kraju i po dalmatinskom zaljevu sve do Venecije.«

Kada su 924. godine Bugari napali Srbiju, poraženi župan **Zaharije** bježi u Hrvatsku. Bugarski car **Simeon** poslao je dvije godine kasnije jaku vojsku koja je poražena. Poraz bugarske vojske, koja je u to vrijeme bila jedna od najjačih u Europi, pokazuje moć tadašnjih hrvatskih vojnih snaga.

Spomenik u Zagrebu je trebao biti podignut 1925. u povodu tisuću godina hrvatske državnosti, ali je postavljen tek 1947. godine, nakon što je uklonjen ban **Jelačić** s Trga Republike. Na čelnom krilu postolja stajao je natpis koji je 1990. maknut i na koji je postavljena šahovnica. Na natpisu je pisalo:

»Tomislav, prvi među hrvatskim vladarima ujedinio je svoja plemena u jednoj državi, te se godine CMXXV proglasio kraljem. Vladao je od Drave – Jadrana nad gradovima Splitom, Zadrom, Trogirom i nad otocima od Krka i Raba do Visa, Brača i Korčule. Pobjedonosno je ratovao u Panoniji, na Dravi i Apuliji. Kao **Ljudevit Posavski** stotinu godina prije njega u borbi protiv Franaka, i Tomislav je djelovao u Savezu sa Srbima, simbolično naslućujući jedinstvo jugoslavenskih naroda.«

Tomislav Perušić

GEJMERSKI KUTAK

Enter the Gungeon

Ako bismo združili »The Binding of Isaac«, kojeg smo predstavili u jednom od prošlih brojeva, i »Nuclear Throne« roguelite igrice, dobili bismo »Enter the Gungeon«.

»Enter the Gungeon« (igra riječima: Gun + Dungeon) je dakle »roguelite«, što u prijevodu znači da je svaka novozapočeta igra u potpunosti drukčija od one koju ste igrali maloprije: tamnica se mijenja iz pokušaja u pokušaj, na temelju nasumično odabranih kategorija. Kao što sam pomenuo na početku, »Enter the Gungeon« vuče ogromnu inspiraciju od drugih igara: od »Isaaca« je posudio tzv. gameplay, a od »Thronea« grafički stil. Sićušni, pikselizirani karakteri vršljaju po ogromnoj tamnici, sačinjenoj od više velikih soba, da bi se na kraju nivoa suočili s finalnim neprijateljem i tako napredovali na teže nivoe. Formula koja je poprilično doslovno posuđena od »Isaaca«. Ipak, za razliku od »Isaaca«, »Enter the Gungeon« koristi pravo oružje namjesto suza (iako postoji i oružje koje lansira suze, što je najvjerojatnije omaž), i to s ogromnom raznolikošću, baš kao i kod igrice koje su poslužile za inspiraciju.

Hektična i teška

Što onda čini »Enter the Gungeon« posebnijim od igrice kao što je »Isaac«, koja

je očigledno razrađenija, kompleksnija i na neki način »original«? »Gungeon« u svoj gameplay uvodi nekoliko zanimljivih elemenata: prvi je sveopća prisutnost metaka na ekranu (tzv. bullethell žanr); neprijateljski projektili dolaze sa svih strana i u ogromnim brojevima, tako da tušto izbjegavanje ne dolazi u obzir svaki put. Ovdje »Gungeon« uvodi svoje »blanks« koje u potpunosti odstrane sve neprijateljske metke s ekrana, što je poprilično korisno. Drugo odstupanje i individualizacija »Gungeona« od svojih »roditelja« je i tzv. dodge roll: potez kojim igrač napravi jednostavan salto unaprijed kako bi preskočio metke, lasere i druge prepreke. Ipak, dodge roll može biti i opasan, s obzirom na to da smo prije pomenuli kako će drugih projektila biti po čitavom ekranu, stoga time igrač rizikuje da bude pogođen. To je zanimljiv paradoks – preskočiti laser kako se ne biste ozlijedili, samo da bi se kasnije svejedno ozlijedili ulijetanjem u neprijatelja? To je u svakom pogledu nov aspekt koji »Gungeon« uvodi. Osim toga, igrica je vrlo hektična i poprilično teška. Prosječan igrač će se uhvatiti kako ponavlja pedeseti put prvi nivo, bez nekog vidljivog napretka, što može zvučati užasno dosadno, ali »Gungeon« to opravdava svojom »roguelitenošću« – naime, kako sam objasnio, svaki put kada se igrica započne iznova, igrača će

čekati potpuno drukčiji svijet za otkrivanje, što čini da se igrač drži na ivici sjedišta sve vrijeme.

Nedovršena i zahtjevna

Ipak, s obzirom na to da je »Gungeon« na tržištu svega nekoliko tjedana, kritika je ta da se dosta stvari čini nedovršenim. Različiti karakteri s kojima igrač interaguje još uvijek nemaju smisla, nove stvari se teško otkrivaju/otključavaju s obzirom na to koliko je teško napredovati u igrici zbog njene zahtjevnosti, i za sada najproblematičnija postavka: iako je oružja i pomagala u igrici mnogo, postoji jako malo mogućnosti za njihovo kombiniranje i skupno korišćenje, a to je nešto što igrače najviše razočarava, s obzirom na to da se »Gungeon« često uspoređuje sa svojim »roditeljem«, »Isacom«, koji u sebi sadrži pregršt sinergija između pojedinačnih oružja.

U svakom slučaju, »Enter the Gungeon« je savršen spoj i na neki način zlatna sredina između radnje koja okupira »Isaaca« i napete pucnjave koja okupira »Nuclear Throne«. Igrica u koju je moguće uložiti ogroman broj sati, a da se nove stvari još uvijek otkrivaju. I da u isto vrijeme igra ne postaje nimalo lakša. Zbog toga je vrijedi provjeriti.

Ivan Kovač

POST FESTUM: »STAR WARS: THE FORCE AWAKENS«

Mislim da je prošlo dosta vremena da se može razgovarati o filmu »Star Wars: The Force Awakens«. Osobno sam bio na pretpremijeri, da maksimalno probam izbjeći mogućnost da mi neko dobaci spoilere. Zato upozorenje: ako niste gledali film, oprezno s čitanjem daljnjeg teksta, jer sadrži spoilere.

Bila je jedna nevjerovatna avantura čekali novi »Star Wars«, od prvog postera, preko trailera, datuma premijere, preprodaje ulaznica, ulaska u dvoranu. Da, i kokica. Film je prošao uz uživanje, uz dijelove iznenađenja, da ne navodim posebno jer mislim da je svima jasno o kojim se to trenucima radi. Uživao sam u filmu, grafici, glazbi, ugođaju... Sav radostan, vratio sam se u dom. Ali već sljedeće jutro, kada mi se sleglo, počela su pitanja. O čemu se radi?

Mogućnosti junakinje

Film obiluje fascinantnim scenama, od krajolika do akcije. Ali i fascinantnim mogućnostima junaka. Posebno Rey. Naša glavna zvijezda, skuplja dijelove iz starih star destroyera, i sjeda na svoj brzinač (koji je sama napravila). Film se razvija dalje sve ok. Dolazimo do scene sa bombardiranjem Jakku, huh. Dakle, kreće bombardiranje, ona odbija uhvatiti za ruku Finna koji želi pomoći. Više puta. Ali hajde, not a big deal. Dolazimo do Millenium Falcona. Oni ulaze u brod, s obzirom da ona nikad

nije letjela u njemu, a ni on, poprilično se dobro snalaze s obzirom da uspiju svladati profesionalne letače koji se time bave cio svoj život. Bože moj, događa se, ne? Završavaju na jednom od brodova kad bivaju povučeni unutra. Napokon vidimo Sola i Chewija. Dalje, kako ima neki problem na brodu, Rey ga popravlja?

Odlaze zatim do Maz (one stare Yoda-izgleda žene), koja je kao osoba koja sve zna. Dobro, ništa posebno čudno, itd. Da ubrzamo negdje pred kraj, borbu između Kylo Rena, koji je bio učenik Lukea Skywalker, i trenutni Snooka, koji je big time Sith lord. Znam, bio je pogođen, ali to ništa ne znači! Sve uzeći u obzir dolazimo do zaključka: Rey je najjači karakter u Star Wars univerzumu. Zna kako da preživi, zna skupljati stvari po ogromnim brodovima... nema ni jedna scena kada ona nešto ne zna popraviti, pobjedi nekoga. I rješava stvari. Ima bolje Jedi sposobnosti od Sith učenika treniranog pod Sith lordom duže vrijeme i pod Jedi-em, te ga je nadmašila u mind kontroliranju i lightsaber duelu? Jel' vidi neko smisao? Naučila je kako da upravlja silom samim dodiranjem lightsabera! E pa, zadnji put kad sam ja gledao: morao si proći obuku kod Yode u močvari godinu dana prije nego li možeš koristiti lightsaber! Kako je rekao jedan od komentatora: Da je Rey išla protiv Supermana imala bi jako dobre šanse! Naučila je triko-ve za kontrolu uma prije nego li je znala da

postoje! U »New Hope«, Luke ni ne zna za njih, tek kad vidi Obi Wana kako koristi – a on je to godinama trenirao u Jedi hramu!

Reference na ranije filmove

Još bismo mogli produžiti pričati o rupama u filmu, kojih ima... No, ima i predivnih scena, ima veoma veoma puno referenci na ranije »Star Wars« filmove, knjige, stvari vezane uz glumce. Isto tako, potvrđuje nam nekoliko teorija a to je: nikad ne ići na mostove u »Star Wars« univerzumu! Mostovi su mjesto gdje se lako gine. Oni koji su gledali film, znaju o čemu govorim. Drugo, veći karakteri imaju padajuću smrt.

Za sve ljubitelje »Star Warsa« koji su vidjeli trailer za novi film »Rogue One«, koji izlazi u prosincu, ne očekujte ništa manje, ništa više od »The Force Awakens«. Bit će mjesta za uživanje, ali će biti mjesta i feminizmu.

Da ne mislite da ja imam nešto protiv ženskih karaktera i žena uopće, moram reći da to nije istina. Da je **Han Solo** žensko, koji zna sve o **Millenium Falconu**, ne bih imao ništa protiv, jer ga posjeduje 40 godina. Da je **Luke Skywalker** žensko kao najjači Jedi, ne bih imao ništa protiv ako je za uzeti treniranje kod Yode i svašta nešto. Međutim, ovo prelazi granice i mislim da se to treba razlikovati.

Ivan Čavrgov

Foto: screenrant.com

Blues iz srca ravnice

S godinama, trudimo se da se izrazimo kroz glazbu što jednostavnije a što efektnije * Novi album će biti zreliji, kako u glazbenom izrazu tako i u tekstovima

Grupa »Šinobusi« iz Novog Sada je na sceni već 15 godina, a iza sebe ima četiri studijska albuma. Nedavno su izdali novi singl pod nazivom »Preko polja pa u brda«, kojim najavljuju svoj peti

studijski album. »Šinobusi« su autentični po svom glazbenom izričaju u kojem američki blues kombiniraju s elementima vojvođanske estetike. O tomu najbolje govore nazivi i stihovi pjesama kao što su

»Čamac na Tisi«, »Lowlander's Blues«, »U pravcu jablanova«... Za KUŽIŠ?! govori član benda **Predrag Dmitrović**.

KUŽIŠ!?: Postojite dugo, po čemu se, po vlastitom sudu, razlikujete od ostalih bendova u Srbiji i regiji?

Grupa »Šinobusi« osnovana je 2001. godine. Bend je u početku funkcionirao kao akustični trio, a krajem 2002. godine priključila se ritam sekcija. Od samog starta ideja je bila da se bavimo autorskom glazbom. U početku se glazba zasnivala na jakim blues korijenima, jer se osnivačka jezgra benda u to doba najviše bavila proučavanjem američkih blues bendova i izvođača. Od samog starta inzistirali smo na zvuku usne harmonike u glazbi »Šinobusa«. Već nakon prvog albuma otklonjene su i nedoumice na kojem jeziku se izražavati. Odlučili smo da to bude na maternjem, jer nam je to najprirodnije. Tekstovi su često poetski obojeni, jer smatramo da su veoma bitan dio svake pjesme. Vremenom, kako su u bend dolazili novi članovi, glazba se mijenjala, svatko je unio ponešto svoje, dio neke svoje glazbe koju je favorizirao. Miksom različitosti članova benda nastala je glazba koju danas nazivamo svojim djelom i prepoznatljivim zvukom »Šinobusa«. Mislim da je to i naš najveći uspjeh. To je po nama cilj kojem bi trebao težiti svaki bend. Sa zrelošću, trudimo se da se izrazimo kroz glazbu što jednostavnije a što efektnije, primjenjujemo tajne zanata koje smo učili od starijih glazbenika. Raduje nas pozicija zrelosti u kojoj se ne moramo dokazivati, radimo glazbu koju volimo, otvoreni smo i spremni za sve vrste glazbenih eksperimenata. Neograničeno i slobodno stvaralaštvo je ono što nas nadahnjuje. Glazba je jedno od polja na kojima se možete jako lijepo zaigrati.

KUŽIŠ!?: Novim singlom »Preko polja pa u brda« najavljujete peti studijski album. Kada će se pojaviti?

U studio ćemo, najvjerovatnije, krajem ljeta, a zatim slijede pregovori s izdavačima. Osjećamo zrelost, kako u glazbenom izrazu tako i u tekstovima, što će se i vidjeti na samom albumu. Na albumu će se naći, najvjerovatnije, 13 pjesama. Stvaralački rad je završen. Trenutno smo u fazi uvježbavanja i dotjerivanja aranžmana i tekstova. Što se tiče produkcije, nju će, kao i na posljednjem albumu, potpisati

Darko Varga iz studija »Studio« u Futogu. Osim kvaliteta snimaka jako nam je bitno da smo okruženi prijateljima i pozitivnom stvaralačkom energijom. Uspjeli smo se okružiti takvim ljudima i s njima nastavljamo suradnju i druženje.

KUŽIŠ!?: Koliko se album razlikuje od prethodnih?

Novi album je samo gradacija na prethodne albume »Šinobusa«. Mislim da smo i na ovom albumu uspjeli zanatski unaprijediti mnoge segmente – tekstove, glazbu, aranžmane. Siguran sam da nam i Darko priprema neka nova iznenađenja u produkciji. Dokle god je tako, znamo da radimo pravu stvar. Njeguemo tu notu prepoznatljivog zvuka »Šinobusa«. Novina je da će na ovom albumu biti nešto više kompozicija s društveno angažiranim tekstovima. Breme vremena u kojem živimo. Ponosni smo na činjenicu da će ovo biti prvi album na kojem sve kompozicije kao autori tekstova, glazbe i aranžmana potpisuju isključivo članovi benda. Sve pjesme su na srpskom jeziku.

KUŽIŠ!?: Tko je autor pjesama i glazbe?

Autor većine pjesama je pjevač i gitarist **Milan Korać**. Ipak, i ostali članovi benda

se polako bude tako da će na novom albumu svaki član biti dodatno predstavljen s najmanje jednom svojom kompozicijom. Smatramo ovu činjenicu velikim bogatstvom koje nam uliva nadu da neće biti kreativnih suša u predstojećim godinama za »Šinobuse«. Sve aranžmane potpisuju »Šinobusi«.

KUŽIŠ!?: Imate pjesmu posvećenu glazbeniku Arsenu Dediću. Kako je ona nastala?

Pjesma »Plovidba (za Arsena)« je u potpunosti autorsko djelo Milana Koraća, pjevača i gitariste benda. Milan je najveći pjesnik među »Šinobusima«. **Arsenov** odlazak nas je sve pogodio, a Milan je osjetio potrebu da napiše pjesmu za njega. Gospodin **Dedić** je bio veličina i mogli ste to osjetiti u svakom trenutku i na svakom mjestu na kojem se pojavio. Dotakao je mnoge. Mi smo zahvalni što je dotakao i nas i utjecao na naš rad. Nedavno smo, vraćajući se iz Slovenije, cijelim putem do Novog Sada slušali kompilaciju pjesama autora zabavne glazbe iz stare Jugoslavije. O, kako se tada dobro sviralo i pjevalo. Nije se tada ni sekunde zaostajalo za svjetskom produkcijom. Od takvih ljudi morate učiti.

KUŽIŠ!?: Kako biste opisali vaš glazbeni pravac?

Nezahvalno je u današnje vrijeme svrstavati se u bilo koji žanr. Internet i dostupnost informacija je iznjedrila pregršt glazbe koja je danas svima dostupna. Trudimo se da se ne ograničavamo takvim stvarima. Volimo eksperimentirati. Svaki član benda favorizira različitu glazbu i trudimo se to uklopiti u zvuk »Šinobusa«. Smatramo srećom ako ljudi na ovim našim mikroprostorima, u regiji, kada čuju našu pjesmu na radiju, prepoznaju zvuk »Šinobusa«.

KUŽIŠ!?: Koliko su vam, u smislu prezentacije, bitne društvene mreže? Imate svoj sajt, profil na facebooku i youtubeu...

Internet i društvene mreže su nužnost današnjice. Da biste bili viđeni, morate biti na njima. Osobno nismo neki veliki zaljubljenici za društvenim mrežama. Što se tiče benda, trudimo se biti prisutni na internetu koliko moramo. Ipak, i dalje najviše volimo iznenaditi vas koncertom u lokalnom klubu.

Anita Klinac

DRAGOLJUB KUJUNDŽIĆ, MODNI DIZAJNER

Kolekcija »Douleur« za nesavršeno savršenu ženu

Dragoljub Kujundžić je mladi modni dizajner iz Subotice. Nedavno se predstavio »domaćoj« publici revijom, odnosno kolekcijom »Douleur« u Suvremenoj galeriji. Bio je to povod za intervju s njime u kojem prezentira svoj rad te govori o planovima za budućnost.

KUŽIŠ?!: Subotica se može pohvaliti kako je u velikom stilu ispratila zimu tvom revijom u Suvremenoj galeriji. Je li to tvoja prva revija?

To nije moja prva revija, ali jeste moja prva samostalna revija. Krajem prosinca sam se prijavio na »Bafe - Balcan Art Fashion Event« u Beogradu. To je event namijenjen mladim i neafirmiranim dizajnerima, pretežno, mada ima i dizajnera koji

su već i afirmirani, ali se i dalje prijavljuju na »Bafe«. Prijavio sam se i prošao sam zajedno s još 40 mladih dizajnera iz regije i tada sam održao svoju prvu reviju. Nakon par mjeseci od moje prve revije, odlučio sam da izmijenim malo moju kolekciju i da je prikažem i u Subotici, tojest, da to bude poklon od mene mom rodnom gradu. Mislim da je revija odlično prošla, bila je vrlo posjećena i bila je možda na nekom drugačijem nivou organizacije nego što se inače organizira. Primjerice, za moje goste koje sam pozvao na reviju i koji su imali svoja mjesta, imao sam pripremljene male poklone. Revija je održana u prelijepom prostoru Raichle palače.

KUŽIŠ?!: Otkud naziv za kolekciju i gdje si nalazio inspiraciju za nju?

Kolekcija »Douleur« predstavlja ženu koja je jaka, samostalna, glamurozna, ali opet, u dubini duše vrlo ranjiva. Kolekcija nosi naziv »Douleur«, što u prijevodu s francuskog jezika znači bol, bol koju ona svakodnevno nosi u sebi i s kojom je srasla. Po njenom izgledu nikada ne biste rekli da ona nosi tu bol u sebi, ne zato što ju ona prikriva već zato što je ona jača od bilo koje boli i ne dopušta da je on defini- nira. Žena koja nosi moju kolekciju ima pogled koji ubija i sposobnost da zavede svakog muškarca koji ju pogleda. Njezina ljepota je vrlo neobična, nesvakidašnja i misteriozna, a njena čar je u tome što je nesavršeno savršena. Kao žena, ona odiše nevjerovatnim seksom koji je protkan kroz cijelu kolekciju. Inspiraciju za kolek-

Kolekcija »Douleur«

Dragoljub Kujundžić

ciju sam vukao iz svakodnevnog života, znači to su moje prijateljice, moja mama, moja baka. Ali i mnoge dive iz svijeta filma, glazbe, mode i iz povijesti. Niti jedna konkretno, od svega na što sam nailazio sam uzimao po pojedinost, te sam to pretočio u skicu i na kraju sklopio jednu cjelinu. Iskren sam, i reći ću: jedna od velikih mojih inspiracija je jedna osoba upravo s naših prostora, upravo zbog toga što ona nosi u sebi i što je meni inspiracija je **Jelena Karleuša**. A od stranih ličnosti mi je izuzetno inspirativna **Madonna**, i u ovoj kolekciji ima nekoliko detalja koji su vezani za nju.

KUŽIŠ?! Kada si odlučio baviti se modnim dizajnom?

Pa ja sam, u stvari, još od malih nogu želio biti modni dizajner. To je sve krenulo s mojih 4-5 godina, kada se moja teta udavala, pa sam krenuo crtati vjenčаницe za nju. Međutim, i moja mama je u ovom poslu, ona je cijelu ovu kolekciju koju možete vidjeti, sašila. A, s obzirom na to da je radila u firmama gdje je bilo i dizajnera kojima je ona pokazivala moje skice te su me oni usmjeravali, također i tatini prijatelji slikari, umjetnici su me usmjeravali u smislu samog crtanja. To mi je vrlo pomoglo, jer sam vremenom izgradio svoj stil. Zatim sam upisao srednju školu, smjer tehničar modelar odjeće u Kemijskoj školi i tu sam se još više razvijao uz pomoć svih mojih profesora, a kada je došlo vrijeme za nastavak školovanja, upisao sam fakultet u Zrenjaninu, međutim, nisam bio zadovoljan fakultetom i programom koji on nudi. Odustao sam, i zaposlio se kao asistent dizajnera u tvrtki koja važi za jednu od vodećih brendova u Srbiji. Tri godine sam radio u toj tvrtki, gdje sam još više stasao

i obogatio svoje znanje. Ipak, u jednom trenutku sam samo odlučio da je došlo vrijeme da pokrenem nešto svoje i uopće početi graditi vlastitu karijeru.

KUŽIŠ?! Imaš li uzora?

Uzora kao uzora, nemam. Svi dizajneri su mi na svoj način omiljeni, a svakako su oni sami po sebi jedinstveni i samim tim od svakog mogu naučiti ponešto i stvoriti novu cjelinu. Najviše sam opčinjen starijim dizajnerima poput **Yves Saint Laurentom**, **Christianom Diorom**, **Coco Chanel**. Svi su oni počeli od nule, a sada su njihove nule prerasle u najveće modne imperije. Kao i iz primjera Coco Chanel i mnogih drugih dizajnera mogu reći da nije obvezno za modnog dizajnera biti školovan, jer danas fakultete završavaju mnogi koji nemaju ni te afinitete ni talent za modu kao ni ambicije da budu dizajneri, nego studiraju jer je to trenutno »in«.

KUŽIŠ?! Spremaš li novu kolekciju? Planiraš li i mušku kolekciju?

Imam u planu novu kolekciju, jer, što bi jedan moj dobar prijatelj rekao: rad, rad i samo rad dovodi do uspjeha, ali ideja je da je prikazem vjerojatno negdje na jesen ali još uvijek nisam siguran da li bi to bila samostalna revija ili unutar nekog Fashion Weeka, a možda čak i u inozemstvu. Svakako, sada kada prođe ovo razdoblje maturalnih haljina, počeo bih raditi na novoj kolekciji. Što se tiče muške kolekcije, imam ideju da dizajniram i mušku garderobu ali ne još uvijek. Ipak bih prvo da postavim dobre temelje sa ženskom kolekcijom, pa onda krenuti i s muškom, a zatim i s dječjom.

KUŽIŠ?! Kako komentiraš stil današnje mladeži? Imaš li neki modni savjet za njih?

Čini se kao da su svi preslikani i da svi liče jedni na druge i smatram da je to velika greška kod mladih. Nije fora da svi izgledamo isto. Jeste da svi kupujemo garderobu uglavnom na istim mjestima, ali svi mi možemo dati svoj osobni pečat toj garderobi, jer svi bismo trebali imati osobni stil. Ne trebamo slijepo pratiti trendove, treba ostati svoj i pratiti svoj stil i biti jedinstven. To je ujedno i savjet za mlade. Također smatram da su se granice pomaknule što se tiče oblačenja; mlade djevojke prelaze u neku krajnost što se tiče oblačenja, jer smatram da se svatko treba oblačiti primjereno svojim godinama. Netko tko ima 15 ili 16 godina ne treba se oblačiti kao da ima 25. Uživajte dok ste mladi i dok idete u školu, eksperimentirajte u granicama normale, i oblačite se veselo i bezbrižno. Što se momaka tiče, mislim da moraju izaći iz tih »balkanskih« okvira. Nije više oblačenje kod muškaraca: traperice, košulja i remen. Ne, ne trebaju se bojati dobrih modnih dodataka koji upotpunjuju modnu kombinaciju poput dobre torbe, dobrih tenisica, dobrog remena ili sata, kao i rukavica i šešira. Nije sve u trenirci i tenisicama. Iako kažu da odijelo ne čini čovjeka, ali ja se s tim ne slažem. I općenito, problem je što ljudi ne znaju kako se za koju priliku trebaju obući. Ukoliko pjevačica obuče neki triko za svoj nastup, mnoge djevojke pozele se obući kao ona, ali to je scenski kostim za nastup, za koncert, za spot ili performans, a ne za izlazak u grad. Trebamo biti svoji, možda malo, samo malo, izvan »okvira« jer nas to čini jedinstvenim.

Milijana Nimčević

»Jesenji orkestar« u CK13

U novosadski klub CK13 u petak 29. travnja stiže »Jesenji orkestar« prvi put od objavljivanja albuma »Godine u vetru (ili: ne brini dušo Ežen je u redu)«. **Daniel Kovač**, domaćin »Jesenjeg orkestra«, nastavio je raditi ono što je i osnovna ideja orkestra – da svira u raznim postavama – nekad sam, nekad s prijateljima. Kao svačiji prijatelj i putnik s putnom torbom, kapom i gitarom, ovaj put Daniel stiže u Novi Sad s pjesmama sa svih pet

do sada objavljenih albuma »Jesenjeg orkestra« u pratnji dobrih prijatelja iz Novog Sada. Početak je u 22 sata.

Irena Žilić u Beogradu

U subotu, 14. Svibnja, u beogradskom klubu »Elektropionir« nastupit će mlada kantautorica iz Zagreba **Irena Žilić**. Irenine pjesme i glas zrače posebnom energijom i toplinom, a ovo će biti prilika da premijerno čujete nove pjesme koje će se naći na njezinom drugom studijskom albumu, najavljuju organizatori. Početak je u 21 sat.

Natječaj za festival »Omladina«

Ured za mlade Grada Subotice raspisao je natječaj za nove kompozicije koje će

biti izvedene na festivalu »Omladina« u Subotici. Natjecanje će biti održano 28. svibnja

na Stadionu malih sportova. Osim natjecatelja, u revijalnom dijelu programa nastupit će kulturni riječki sastav »Let 3«, te beogradski alternativni rock sastav »Consecration«. Pravo sudjelovanja imaju autori koji se bave autorском glazbom s područja Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Makedonije i Crne Gore. Žanrovskog ograničenja nema, a kriteriji ocjenjivanja bit će autorski pečat, kvaliteta izvedbe i stilski autentičnost. Natječaj traje do 18. svibnja, a prema pravilima sudjelovanja na Festivalu, natjecatelji trebaju biti uzrasta od 18 do 30 godina. Konačan spisak bit će objavljen do 20. svibnja na službenom sajtu Festivala – www.festivalomladina.org. Za više informacija možete pisati na email office@kzm.subotica.rs, odnosno pozvati +381(24)558-384, +381(64)15-67-228. Pobjednici Festivala će biti nagrađeni snimanjem albuma, nastupom za Dan grada u Subotici, kao i koncertima na Festivalu »JŮ Poletje« u Murskoj Soboti (Slovenija) i »SELFEST« festivalu u Selenči.

»Regeneracija Dunava« u Monoštoru

Ovogodišnji Ekološko-glazbeni festival »Regeneracija Dunava« bit će održan 17. i 18. lipnja u Monoštoru. Manifestacija predstavlja jedinstvo edukativnih sadržaja vezanih za podizanje svijesti o značaju ove rijeke, uz glazbene sadržaje u vidu dvodnevni reggae koncerata. Festival se održava na prostoru Eko-rekreativnog centra. Više informacija na facebook profilu Festivala.

Festival »Exit« 2016.

Ovogodišnji festival »Exit« bit će održan od 7. do 10. srpnja na petrovaradinskoj tvrđavi, a zatim »Exit avantura« putuje na Jadransko more radi trećeg »Sea Dance« festivala od 14. do 16. srpnja. Nastupe su potvrdili The Prodigy, Ellie Goulding, Wiz Khalifa, The Vaccines, Bastille, Dimitri Vegas & Like Mike, Stormzy, Lost Frequencies, Solomun, Robin Schulz, Nicky Romero, Ms. Dynamite, Zomboy, Wilkinson, Mind Against, Disciples, Cock Sparrer, Anti-Flag, Dub Pistols, Kensington, At the Gates, Borghesia, Feder, Sam Feldt, DJ Hype, Andy C, Modestep, Ivy Lab, Sub Zero, Hernan Cattaneo b2b Henry Saiz, James Zabiela, Tommy Four Seven, Antigone, Francois X i Shlomo.

Ulaznice za »Exit« i »Sea Dance« prodaju se po cijeni od 5.990, odnosno 3.990 dinara, dok cijela »Exit avantura« staje samo 6.990 dinara. Ulaznice su dostupne putem www.exitfest.org, te u prodajnoj mreži »Gigs Tix«. Više informacija može se pronaći na www.exitfest.org.

preporuka

GLAZBA: »After Party«

»After Party« je drugi album američke pjevačice **Adore Delano**. Sa svojih 13 numera i naslovom koji upućuje i na cjelokupnu atmosferu koja će album okruživati, nije teško zaključiti da je album načinjen za dobar provod. Ipak, ono što se ne da primijetiti na prvi pogled su slojevi albuma koji ga pretvaraju u alegoriju ili, u najmanju ruku, priču jedne večeri. **Adore** album započinje očigledno emotivnim raskidom, kombinirajući svoj melankolični, ranjivi glas s gnjevnim hip-hopom. Nakon uvoda, započinje žurka: dobro se provesti, upoznati nove ljude, nove ljubavne interese, ući u nove avanture. Točno na sredini albuma naslovna pjesma »After Party« proglašava kako je dva ujutro, dok je posljednja pjesma naslovljena »4AM«; tada se žurka ponovno zatvara i **Adore** ulazi u stadij premišljanja o svom životu i karijeri. Riječju, simpatičan album, lak za slušanje i očigledan izbor za dobar provod. Međutim, kad ga pogledamo kao cjelinu, dobivamo kompletnu sliku čitavog provoda – kako njegove dobre, tako i loše strane.

Izdvajamo: »I.C.U.«, »Take Me There«, »Foreign Lover«, »I Can't Love You«.

I. Kovač

FILM: »Kraljica pustinje«

U kina je stiglo novo filmsko ostvarenje renomiranog redatelja **Wernera Herzoga**. Radnja filma »Kraljica pustinje« prati Gertrude Bell, povjesničarku i spisateljicu. Bell radi za britansku tajnu službu, odlazi na Srednji istok radi iznimno važnog zadatka. Kao obrazovana, mlada žena koja nije našla muža, 1920-ih odlazi u Teheran. Radnja se komplicira kada se upusti u romansu s diplomatom, koji ima problema s kockanjem, Harryjem Cadoganom. Romansa završava tragično, a Gertrude Bell se posvećuje istraživanju regije u kojoj se našla.

U pitanju je izvrsna pustolovna romansa koja će vas za čas prenijeti u egzotični ambijent Srednjeg istoka s početka dvadesetog stoljeća. U glavnim ulogama nalaze se oskarovka **Nicole Kidman** kao Gertrude Bell, **James Franco** kao diplomat Harry Cadogan, te **Robert Pattinson** kao arheolog T. E. Lawrence. Film je sniman u Maroku. Zanimljiv je podatak da je Herzog nekoliko scena uspio snimiti za vrijeme prave pješčane oluje, što redateljima rijetko polazi za rukom.

N. Balažević

KNJIŽA: »Grad u zrcalu«

Roman slavnog književnika **Mirka Kovača** »Grad u zrcalu« »kopanje« je po povijesti jedne obitelji u potrazi za vlastitim identitetom, a ujedno i odmicanje od onog naslijeđenog. Slijedeći **Poeovu** misao da su pravi pisci samo oni koji se gušaju s utvarama, Kovač otvara obiteljske škrinje, čita i proučava stare dokumente, zalazi po arhivima i knjižnicama i svugdje pronalazi tragove i djele vlastite povijesti. Arhivski podatci i stare matične knjige oživljavaju sjećanja pojedinih članova njegove obitelji i potiču nadomještanje povijesnih podataka fikcijom, kako to biva u svakoj dobroj priči. Radnja romana smještena je u mjesto L. u kome se pri zalasku sunca u jednom antiknom zrcalu može vidjeti odsjaj drevnog Grada, Dubrovnika.

K. Dulić

